

A L I L A N D

DOBRA
ILI ZLA

Prevela
Žermen Filipović

■ Laguna ■

Naslov originala

Ali Land
GOOD ME, BAD ME

Copyright © Bo Dreams Ltd, 2017
All rights reserved.

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Medicinskim sestrama zaposlenim u oblasti
mentalnog zdravlja. Istinskim zvezdama.
Ovo je knjiga za vas.*

© Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

„Ali srca male dece delikatni su organi. Okrutni početak na ovom svetu može ih neobično preobličiti.“

Karson Makalers, 1917–1967.

Sanjate li ikad o nekom dalekom, dalekom mestu? Ja sanjam.
Polje prepuno makova.
Maleni crveni plesači radosno se leluju.
Okreću latice ka stazi što vodi na obalu, čistu. Netaknutu.
Plutam na leđima, tirkizni okean. Plavo nebo.
Ništa. Niko.
Čeznem da čujem reči: „Nikad neću dozvoliti da ti se išta dogodi.“ Ili: „To nije njena krivica, bila je tek dete.“
Da, takve snove ja sanjam.
Ne znam šta će biti sa mnom. Uplašena sam. Drugačija.
Nisam ja o tome odlučivala.
Ali ovo obećavam.
Obećavam da ću biti najbolja što mogu.
Obećavam da ću pokušati.

Osam stepenika. Pa još četiri.
Vrata desno.

Igralište.

Tako ga je zvala.

*Gde su igre zle i gde je uvek samo jedan pobednik.
Kad nije bio red na mene, primoravala me je da gledam.*

Kroz špijunku sakrivenu u zidu.

Kasnije me je pitala. Šta si videla, Eni?

Šta si videla?

Oprosti mi kad ti kažem da sam to bila ja.

Ja sam rekla.

Detektivu. Ljubaznom muškarcu sitog i okruglog trbuha. Isprva neverica. A onda sam iz torbe izvadila umrljane farmerke s tregerima. Malene.

Plišani meda spreda poprskan krvlju. Mogla sam doneti još toga, izbor je bio veliki. Nije znala da sam ih sačuvala.

Promeškoltio se u stolici. Uspravio se, on i njegov želudac.

Njegova ruka – primetila sam da blago podrhtava kad je posegnuo za telefonom. Dođi sad, rekao je. Moraš ovo da čuješ. Čekanje u tišini da stigne njegov nadređeni. Podnošljivo za mene. Ne baš i za njega. U glavi mu bubnja na stotine pitanja. Govori li ona istinu? Ne može biti. Toliki? Mrtvi? Sigurno ne.

Ponovo sam ispričala priču. I opet. Istu priču. Druga lica su posmatrala, druge uši slušale. Ispričala sam im sve.

Hm.

Skoro sve.

Video-rikorder uključen, tiho zujanje je jedino što se u sobi čulo kad sam završila iskaz.

Možda ćeš morati da ideš na sud, znaš to, zar ne? Ti si jedini svedok, rekao je jedan detektiv. Drugi je pitao, misliš li da je bezbedno da je pošaljemo kući? Ako je to što govori istina? Glavni inspektor je odgovorio, oformićemo tim za svega nekoliko sati, a onda se okrenuo ka meni i rekao, ništa ti se neće dogoditi. Već mi se dogodilo, želela sam da odgovorim.

Potom se sve odvijalo brzo, moralo je tako. Neobeležnim kolima su me odvezli do školske kapije, na vreme kad dolazi po mene. Na vreme kad ona dolazi po mene. Čekaće sa svojim zahtevima, u poslednje vreme češćim nego obično. Dva u poslednjih šest meseci. Dva mala dečaka. Nema ih više.

Ponašaj se normalno, rekli su. Idi kući. Dolazimo po nju. Večeras.

Časovnik iznad mog ormara pomerao se sporo. *Tik. Tak. Tik.* I jesu. Došli su. Usred noći, kad im je prednost pružala neočekivanost njihovog postupka. Bezmaloprijetno krckanje kamenčića napolju, bila sam u prizemlju kad su grunuli na vrata.

Povici. Visok mršav čovek u običnoj odeći, za razliku od ostalih. Niz naređenja sekao je kiselkasti vazduh u našoj dnevnoj sobi. Ti, na sprat. Ti, tamo. Ti i on, u podrum. Ti. Ti. Ti.

Talas plavih uniformi preplavio je našu kuću. Pištolji u rukama, ispruženim ispred grudi. Uzbuđenje koje donosi potraga, kao i užas od istine, podjednako su im se videli na licima.

A onda ti.

Izvučena iz tvoje sobe. Na obrazu crvena brazda od spavanja, oči zamućene ne bi li se prilagodile promeni iz stanja mirovanja u stanje hapšenja. Ništa nisi rekla. Čak i kad su ti lice nabili u tepih, kad su ti izgovorili na šta imaš pravo, dok

su ti kolenima i laktovima pritiskali leđa. Spavaćica ti se zadigla na butinama. Nisi imala donje rublje. Čitavo to poniženje.

Okrenula si glavu u stranu. Ka meni. Netremice si me gledala, čitala sam ih s lakoćom. Njima nisi rekla ništa, ali meni si kazala sve. Klimnula sam glavom.

Ali samo kad niko nije gledao.

2

Novo ime. Nova porodica.

Blistava.

Nova.

Ja.

Moj poočim Majk je psiholog, ekspert za traumu; to je i njegova kćerka Fibi, premda pre za nanošenje nego za isceljivanje. Saskija, majka. Mislim da se trudi da se osećam kao kod kuće mada nisam sigurna, veoma se razlikuje od tebe, mama. Mršava je i isprazna.

Srećom, osoblje u sigurnoj kući mi je ispričalo dok sam čekala da Majk dođe. Kakva su fantastična porodica Njumontovi, a mesto u *Vederbridžu*. Au. Au. AU. Da, shvatam. Trebalo bi da sam srećna, ali se zapravo plašim. Plašim se da ću otkriti ko i šta bih mogla biti.

Plašim se da bi to mogli i oni otkriti.

Pre nedelju dana Majk je došao po mene, pred kraj letnjeg raspusta. Kosa mi je bila uredno očešljana i uvezana trakom,

vežbala sam kako da govorim, treba li da sedim ili da stojim. Sa svakim minutom koji je prolazio, kad bi se ispostavilo da glas koji čujem nije njegov, već da bolničari pričaju vic, bivala sam uverena da su se on i njegova porodica predomislili. Da su se urazumili. Stajala sam ukopana na mestu, čekala da mi kažu izvini, danas ne ideš nikud.

Ali onda je stigao. Pozdravio me je uz osmeh, čvrstim stiskom ruke, ne formalno, već ljubazno, lepo je bilo znati da se ne plaši dodira. Rizika da će se zaraziti. Sećam se kako je primetio da nemam mnogo stvari, tek jedan mali kofer. U njemu nekoliko knjiga, malo odeće i drugih stvari, i to sakriivenih, uspomena na tebe. Na nas. Ostale su uzete kao dokazi kad su pretraživali svaki kutak naše kuće. Nema razloga za brigu, rekao je, ići ćemo u kupovinu. Saskija i Fibi su kod kuće, svi ćemo večerati zajedno, biće to prava dobrodošlica.

Sastali smo se s načelnikom sigurne kuće. Polako, polako, rekao je, jedan po jedan dan. Želela sam da mu kažem ja strahujem od noći. Osmehnuli smo se. Rukovali. Majk je potpisao obrazac, okrenuo se ka meni i rekao, spremna?

Ne baš, ne.

Ali sam ipak otišla s njim.

Vožnja do kuće trajala je kratko, ni čitav sat. Svaka ulica i zgrada za mene su bile nove. Još je bio dan kad smo stigli, velika kuća, s belim zidovima u pročelju. Dobro?, upitao je Majk. Potvrdno sam klimnula glavom iako se nisam osećala dobro. Čekala sam da otključa ulazna vrata; srce mi je zastalo kad sam shvatila da nisu zaključana. Jednostavno smo ušli, mogao je da uđe bilo ko. Doviknuo je svojoj supruzi, koju sam već sreća nekoliko puta. Sas, rekao je, stigli smo. Stižem, glasio je odgovor. Zdravo, Mili, rekla je, dobro došla. Nasmešila sam se pomislivši da treba tako. Dočekala me je i Rozi, njihova terijerka, skočila mi na noge, kinula od radosti

kad sam je počeskala iza ušiju. Gde je Fibs?, upitao je Majk. Vraća se iz posete Klondini, odgovorila je Saskija. Odlično, rekao je, večera, onda, za pola sata. Predložio je da mi Saskija pokaže moju sobu. Sećam se da joj je glavom dao znak koji je nalikovao na ohrabrenje. Njoj, ne meni.

Išla sam za njom uz stepenice, pokušavala da ih ne brojim. Novi dom. Nova ja.

Na trećem spratu ste samo ti i Fibi, objasnila je Saskija, mi smo sprat niže. Dali smo ti sobu u stražnjem delu, ima lep pogled s balkona na baštu.

Najpre sam ugledala žutilo suncokreta. Jarko obojenih. Osmesi u vazii. Zahvalila sam joj, rekla da mi je to jedan od omiljenih cvetova, izgledala je zadovoljno. Slobodno pogledaj, rekla je, u ormanu ima nešto odeće, nabavićemo ti još, naravno, možeš sama da odabereš. Pitala je treba li mi nešto, ne, odgovorila sam, pa je otišla.

Spustila sam kofer, prišla balkonskim vratima, proverila jesu li zaključana. Bezbedna. Orman zdesna, visok, starinski, od borovine. Nisam gledala unutra, nisam želela da razmišljam o oblačenju, svlačenju. Kad sam se osvrnula, primetila sam fioke pod krevetom, otvorila ih, rukama opipala zadnju i bočne stranice – nije bilo ničeg. Bezbedna, zasad. Kupatilo, veliko, čitav zid zdesna u ogledalu. Okrenula sam leđa svom odrazu, nisam želela da me podseća. Proverila sam radi li brava na kupatilskim vratima, uverila se da se ne može otvoriti spolja, a onda sela na krevet i pokušala da ne mislim na tebe.

Uskoro sam čula bat koraka na stepeništu. Trudila sam se da ostanem mirna, da se prisetim vežbi disanja koje mi je pokazao psiholog, ali sam osećala vrtoglavicu, pa sam se, kad se pojavila na mojim vratima, usredsredila na njeno čelo, što je bilo najbliže pogledu u oči što sam uspela da postignem.

Večera je spremna, glas joj je bio kao predenje, kremast, pomalo podrugljiv, baš kao što sam je zapamtila kad smo se upoznali kod socijalnog radnika. Nismo se mogle upoznati u sigurnoj kući, nije smela da sazna istinu niti da dobije priliku da se pita. Sećam se da sam se osećala zastrašeno. Njenim izgledom, onako plava i samopouzdana, dosađivala se, primorana da dočeka neznance u svom domu. Dvapat je za vreme sastanka pitala koliko dugo ću ostati. Dvapat su je ućutkali.

Tata me je zamolio da dođem po tebe, rekla je ruku skrštenih na grudima. Kao da se brani. Videla sam kako osoblje u sigurnoj kući objašnjava pacijentima šta znači govor njihovog tela, i tim pokretima daje nazive. Čutke sam posmatrala, mnogo naučila. Otad je prošlo nekoliko dana, ali upamtila sam šta je poslednje rekla pre no što se okrenula na štiklama kao ljutita balerina: Oh, dobro došla u ludnicu.

Krenula sam za njenim mirisom, slatkim i ružičastim, u kuhinju zamišljajući kako bi moglo izgledati da imam sestru. Kakve sestre ćemo možda ona i ja postati. Ona će biti Meg, pomislila sam, a ja Džo, kao prave male žene.* U sigurnoj kući su mi rekli da mi je nada najbolje oružje, da ću uz nju sve izdržati.

Naivno sam im verovala.

* Misli se na likove iz romana *Male žene* Lujze Mej Alkot. (Prim. prev.)

3

Te prve noći spavala sam u odeći. Svilenu pižamu, koju je odabrala Saskija, nisam obukla, dodirnula sam je samo da bih je sklonila s kreveta. Materijal mi je klizio na koži. Sada spavam bolje, premda samo deo noći. Mnogo sam napredovala otkako sam te ostavila. Osoblje u sigurnoj kući mi je reklo da prva tri dana nisam govorila. Sedela sam na krevetu, leđima uza zid. Zurila. Ćutala. Bio je to šok, kazali su. Nešto mnogo gore, želela sam da kažem. Nešto što mi je dolazilo u sobu svaki put kad bih sebi dozvolila da zaspim. Dopuzavalo ispod vrata, siktalo na mene, nazivalo se mamom. To i dalje čini.

Kad ne mogu da zaspim, ne brojim ovce, već dane do suđenja. Ja protiv tebe. Svi protiv tebe. Dvanaest sedmica od ponedeljka. Osamdeset četiri dana i još malo. Brojim unapred, brojim unazad. Brojim dok ne zaplačem, i opet dok ne prestanem, i znam da je to pogrešno, ali negde u brojevima počinješ da mi nedostaješ. Od sada do tog trenutka čeka me mnogo posla. Postoje stvari koje moram da sredim u glavi. Stvari koje moram da sredim ako me pozovu da ih iznesem

pred sudom. Toliko toga može poći naopako kad sve oči gledaju u istom pravcu.

Majk ima veliku ulogu koju treba da odigra u tom poslu. Plan oporavka koji je napravio s osobljem u sigurnoj kući podrazumeva terapiju kojoj moram da prisustvujem jednom nedeljno sve do suđenja. Priliku da s njim razgovaram o svemu što me brine ili muči. Juče je predložio da to bude sredom, sredinom svake sedmice. Pristala sam, ali ne zato što sam želela. Već zato što je on želeo da to kažem, misli da će to pomoći.

Sutra počinje škola, svi smo u kuhinji. Fibi kaže hvala bogu, jedva čekam da se vratim i izađem iz ove kuće. Majk se na to smeje, Saskija izgleda tužno. Poslednjih nedelju dana primetila sam da nešto nije u redu između nje i Fibi. Žive gotovo sasvim nezavisno jedna od druge, a Majk je prevodilac, posrednik. Ponekad je Fibi zove Saskija, a ne mama. Očekivala sam da će biti kažnjena kad sam prvi put to čula, ali nije. Makar nisam to videla. Nisam videla ni da jedna drugu dodiruju, a mislim da je dodir pokazatelj ljubavi. Ne onakav dodir kakav si ti doživela, Mili. Postoji dobar dodir i loš dodir, kazalo je osoblje u sigurnoj kući.

Fibi objavljuje da izlazi da se nađe s osobom koja se zove Izi, koja se tek vratila iz Francuske. Majk predlaže da povede i mene, da nas upozna. Koluta očima i kaže ma daj, nisam se videla s Iz čitavo leto, može da je upozna sutra. Biće lepo da Mili upozna jednu od devojaka, uporan je on, odvedi je negde gde inače izlazite. U redu, pristaje, ali to zaista nije moj posao.

„Ali je lepo od tebe“, kaže Saskija.

Netremice gleda majku dok ova ne obori pogled. Gleda i gleda dok ne pobedi. Saskija skreće pogled, rumenilo joj obliva obraze.

„Samo sam rekla da mislim kako je to lepo od tebe.“

„Da, e pa niko te nije pitao, zar ne?“

Čekam da je udari, rukom ili nekim predmetom. No ništa. Samo Majk.

„Molim te, ne razgovaraj tako s majkom.“

Kad izađemo iz kuće, devojčica u trenerci sedi na zidu naspram naše prilazne staze, gleda nas dok prolazimo. Fibi kaže odjebi, govno jedno, nađi drugi zid na kojem ćeš sedeti. Devojčica joj u odgovor pokazuje srednji prst.

„Ko je to?“, pitam.

„Tamo neko prljavo dete iz zgrada.“

Glavom pokazuje prema visokim zgradama s leve strane puta.

„Ne navikavaj se na ovo, ja ću sama ići kad škola počne.“

„Dobro.“

„Uličica vodi tik pored naše bašte, tamo nema bogzna šta, neke garaže i slično, a ovuda je kraći put do škole.“

„Kad obično polaziš ujutro?“

„Zavisi. Obično se nađem sa Iz i idemo zajedno. Ponekad odemo u *Starbaks* i malo posedimo tamo, ali ovog polugodišta je sezona hokeja, a ja sam kapiten, pa ću uglavnom rano ujutro odlaziti na treninge.“

„Mora da si stvarno dobra kad si kapiten.“

„Pretpostavljam. I, koja je tvoja priča? Gde su tvoji?“

Nevidljiva ruka grabi mi utrobu, čvrsto je steže, ne pušta. Ponovo osećam pritisak u glavi.

Opusti se, kažem sebi, odgovore na takva pitanja sam toliko puta uvežbala s osobljem u sigurnoj kući.

„Mama nas je napustila kad sam bila mala, živela sam s tatom, ali je nedavno umro.“

„Jebiga, to je prilično sranje.“

Klimnem glavom, ne dodajem ništa. Što manje kažeš to bolje, rekli su mi.

„Tata ti je verovatno prošle nedelje pokazao ponešto od ovoga, ali na kraju našeg puta, baš ovde, onuda vodi prečica do škole.“

Pokazuje nadesno.

„Predeš put, skreneš u prvu levo, pa u drugu desno, odavde ti treba pet minuta.“

Hoću da joj zahvalim, ali misli na nešto drugo i na licu joj se ukazuje osmeh. Pratim joj pogled i vidim plavu devojkicu koja prelazi put prema nama i napadno šalje poljupce u vazduh. Fibi se smeje i maše, kaže to je Iz. Noge su joj sjajne i preplanule u iscepanom šortsu od teksasa, a kao i Fibi, i ona je lepa. Veoma lepa. Gledam kako se pozdravljaju, grle, razgovor počinje brzinom od sto pedeset kilometara na čas. Pitanja pljušte, uzvraćaju se, vade telefone iz džepova, upoređuju fotografije. Podrugljivo se smeju mladićima i devojkicu po imenu Džasinta za koju Izi kaže da je prava strava u bikiniju, kunem se, čitav prokleti bazen se ispraznio kad je otišla da pliva. Čitav ovaj razgovor traje svega nekoliko minuta, ali zbog neugodnosti što me ignorišu imam utisak da su prošli sati. Izi me pogleda, pa upita Fibi: „Ko je ovo, poslednja novost u Majkovom centru za spasavanje?“

Fibi se smeje i odgovara: „Zove se Mili. Ostaće kod nas neko vreme.“

„Mislila sam da tvoj tata više neće dovesti nikog?“

„Kako god. Znaš da ne može da se suzdrži kad su lutilice posredi.“

„Ideš li u *Vederbridž*?“, pita me Izi.

„Da.“

„Jesi li iz Londona?“

„Ne.“

„Imaš li dečka?“

„Ne.“

„Mili bože, govoriš li samo kao robot? Da. Ne. Ne.“ Maše rukama, proizvodi mehaničke zvuke poput mutanata Daleka iz serije *Doktor Hu* u epizodi koju sam gledala na dramskom predavanju u staroj školi. Obe prasnu u smeh, vraćaju se telefonima. Želela bih da im kažem da govorim tako, polako i odlučno, kad sam nervozna i da utišam buku. Belu buku, isprekidanu tvojim glasom. Čak i sad, pogotovo sad, ovde si, u mojoj glavi. Normalno ponašanje od tebe iziskuje mali napor, ali za mene lavinu. Uvek me je čudilo koliko te vole na poslu. Nikakva nasilnost ni bes, osmeh ti blag, glas umirujući. Držala si ih u šaci, izolovala ih. Žene koje su se, znala si, mogle nagovoriti, odvodila si u stranu, pričala im na uho. Bezbedne. Voljene. Tako su se s tobom osećale, zato su ti poveravale svoju decu.

„Krenula bih kući. Ne osećam se najbolje.“

„Dobro“, odgovara Fibi. „Nemoj samo da me uvališ u nevolju kod tate.“

Izi podiže pogled, provokativno se osmehne. „Vidimo se u školi“, kaže, a dok odlazim, čujem kako dodaje: „Ovo će biti zabavno.“

Devojčica u trenerci više nije na zidu. Zastanem da pogledam zgrade, pogledom pratim visoke kule, vrati mi se izvija unazad. U Devonu nije bilo stambenih zgrada, samo kuće i polja. Hektari privatnosti.

Kad se vratim u kuću, Majk me pita gde je Fibi. Objasnim da je s Izi, smeši se kao da se izvinjava, mislim.

„Druže se odavno“, kaže. „Čitavo leto se nisu videle. Jesi li raspoložena da kratko popričamo u mojoj radnoj sobi, porazgovaramo pre sutrašnjeg odlaska u školu?“

Kažem da – izgleda da to često govorim, to je dobra reč, iza koje se mogu sakriti. Majkova radna soba je velika, s isturenim prozorima što gledaju na baštu. Radni sto boje mahagonija, ram za fotografije i zelena starinska svetiljka za čitanje, gomile papira. Tu je i kućna biblioteka, redovi ugrađenih polica punih knjiga, ostali zidovi su bledoljubičasti. Deluje stabilno. Bezbedno. Majk vidi da gledam police, smeje se. Znam, znam, kaže, previše ih je, ali u poverenju, mislim da nikad ne možeš imati previše knjiga.

Potvrдно klimam glavom, slažem se.

„Jesi li imala dobru biblioteku u svojoj školi?“, pita.

Ne dopada mi se pitanje. Ne volim da razmišljam o životu, o tome kakav je bio ranije. Ali odgovaram, pokazujem volju.

„Ne baš, ali u selu do našeg je postojala, ponekad sam odlazila tamo.“

„Čitanje je vrlo lekovito, samo mi kaži ako želiš da pozajmiš neku knjigu. Imam ih mnogo, kao što vidiš.“

Namigne, ali ne onako da mi bude neprijatno, pokazuje na fotelju, seda. Opusti se. Sednem, primećujem da su vrata radne sobe zatvorena, mora da ih je Majk zatvorio dok sam razgledala njegove knjige. Pokazuje na stolicu na kojoj sedim.

„Udobna je, zar ne?“, kaže.

Klimnem glavom, trudim se da izgledam opuštenije, da mi je ugodnije. Želim da postupim dobro. Može i da se razvuče, dodaje, treba samo da pomeriš polugu, ako ti se sviđa, probaj. Ne sviđa mi se i ne probam. Pomisao da budem s nekim sama u sobi u stolici koja se razvlači, da sam na leđima. Ne. Ne dopada mi se ta ideja.

„Znam da smo o ovome razgovarali u sigurnoj kući pre no što su te otpustili, ali važno je da još jednom popričamo o onome što smo se dogovorili pre no što te u narednih nekoliko sedmica zaokupi škola.“

Noga počinje da mi se tresse. On je pogleda.

„Izgledaš nesigurno.“

„Pomalo.“

„Sve što tražim jeste da budeš otvorena, Mili. Gledaj na ove razgovore kao na trenutke predaha, mesto gde možeš da zastaneš i dođeš do vazduha. Imamo svega nepuna tri meseca do početka suđenja, pa ćemo delom raditi na tome da te pripremimo za to, ali ćemo nastaviti i s vođenom relaksacijom koju je psiholog u sigurnoj kući počeo s tobom.“

„Moramo li i dalje da to radimo?“

„Da, to će ti dugoročno koristiti.“

Kako da mu kažem da neće, ne ako ono što me plaši pro-nađe izlaz.

„Čoveku je u prirodi da izbegava ono što doživljava kao pretnju, Mili, ono nad čim smatramo da nemamo kontrolu, ali važno je da se suočimo s tim. Da počnemo da ostavljamo nešto za sobom. Voleo bih da razmisliš o mestu gde se osećaš bezbedno, tražiću da mi o tome pričaš sledeći put. Isprva to može izgledati teško, ali moraš da pokušaš. To može biti bilo šta, učionica u tvojoj staroj školi, autobus kojim si se vozila.“

Vozila me je u školu. Svakog dana.

„Ili negde u selu pored kojeg si živela, neki kafić ili biblioteka koju si spomenula, bilo koje mesto koje u tebi budi ugodna osećanja. Je li ti jasno?“

„Pokušaću.“

„Odlično. A sad o sutrašnjem danu, kako se osećaš? Nikad nije lako biti nova devojka.“

„Radujem se što ću imati obaveze, to pomaže.“

„Samo se potrudi da kreneš polako, u *Vederbridžu* umeju da navale, ali verujem da ćeš se snaći. Želiš li još nešto da kažeš ili pitaš, bilo šta u šta nisi sigurna?“

Sve.

„Ne, hvala.“

„Onda je za večeras dosta, ali ako ti išta padne na pamet u međuvremenu, do našeg prvog razgovora, moja vrata su uvek otvorena.“

Dok se vraćam u svoju sobu, osećam se frustrirano što Majk želi da nastavi s hipnozom. Misli da zato što je naziva „vođena relaksacija“ neću prepoznati šta je to, ali ja znam. Slučajno sam čula kako psiholog u sigurnoj kući govori kolegi kako se nada da je tehnika hipnoze koju koristi sa mnom dobar način da me *otključa*. Bolje da ostanem zaključana, želela sam da mu kažem.

Čujem muziku dok prolazim pored Fibine sobe, pa mora da se vratila. Skupim hrabrost da joj zakucam na vrata, želim da je pitam šta sutra da očekujem u školi.

„Ko je?“ , više.

„Mili“, odgovaram.

„Zauzeta sam, pripremam se za sutra“, odgovara, „i ti to treba da radiš.“

Svoj odgovor šapnem kroz drvo – *plašim se* – a onda idem u svoju sobu, vadim svoju novu uniformu. Plava suknja, bela košulja i prugasta kravata, dve nijanse plave. I trudim se koliko mogu da ne mislim na tebe, to je sve što mogu da učinim. Naša svakodnevna vožnja u školu i iz nje, radila si prvu smenu kako ne bih morala da se vozim autobusom. Prilika da me podsetiš, pesma koju si pevala dok si me štimala. Kako mi je voda išla na usta od bola. Naše tajne su specijalne, rekla bi kad počne refren, one su samo moje i tvoje.

Nešto posle devet uveče Saskija ulazi da kaže laku noć. Pokušaj da ne brineš o sutrašnjem danu, kaže, *Vederbridž*

je zaista divna škola. Nakon što zatvori moja vrata, čujem kako kuca na Fibina. Kuca, a onda ih otvara. Čujem kako Fibi odgovara – Šta hoćeš?

Samo proveravam imaš li sve spremno za ujutro. Kako god, odgovara Fibi, a vrata se ponovo zatvaraju.

4

Prva dva dana škole, četvrtak i petak prošle nedelje, preživela sam bez incidenta, zaštićena uvodnom nastavom. Predavanja o pravilima i očekivanjima, upoznavanje s mojom mentorkom, gospođicom Kemp. Jedanaesti razred obično nema mentore, ali kako sam ja jedina nova učenica, a ona predaje likovno, dodelili su me njoj. Direktorica iz moje stare škole poslala je pismo preko socijalne službe, objasnila da smatra da sam nadarena za likovnu umetnost. Gospođica Kemp je delovala oduševljeno, rekla da jedva čeka da vidi šta umem. Delovala mi je kao fina, ljubazna, mada se nikad ne zna. Zapravo ne. Sećam se njenog mirisa više od svega ostalog, duvan pomešan s nečim što ne mogu da odredim. Ali mi je poznato.

Vikend je protekao mirno. Majk radi subotom u svojoj praksi u Noting hil gejtju – odakle stiže pravi novac. Saskija je bila kod kuće, ali je išla na jogu i obavljala još nešto. Fibi je kod Izi. Mnogo vremena za mene. U nedelju uveče Majk i Saskija su me odveli u bioskop *Elektrik* na Portobelo roudju, a iako se to veoma razlikovalo od večeri kad smo kod kuće gledale film, sve vreme sam mislila na tebe.